

Βρυξέλλες, 22.12.2021
COM(2021) 566 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Η επόμενη γενιά ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ

1. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19

Κατά την έναρξη της πρωτοφανούς κρίσης της νόσου COVID-19, η ΕΕ συσπειρώθηκε γρήγορα και ανέπτυξε μια ισχυρή κοινή αντίδραση. Στις 27 Μαΐου 2020, η Επιτροπή παρουσίασε ένα φιλόδοξο, καινοτόμο και έκτακτο σχέδιο ανάκαμψης για να θέσει την Ένωση σε πορεία βιώσιμης και ανθεκτικής ανάκαμψης. Το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (NextGenerationEU), το οποίο εγκρίθηκε επίσημα από το Συμβούλιο στις 14 Δεκεμβρίου 2020¹ με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κινητοποιεί έως και 750 δισ. EUR² για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών ζημιών που προκάλεσε η πανδημία. Το NextGenerationEU, μαζί με τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ, δηλαδή το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, συνολικού ύψους 1,8 τρις. EUR, συμβάλλουν στην ανοικοδόμηση της Ευρώπης μετά την πανδημία COVID-19.

Στόχος του NextGenerationEU είναι να διασφαλίσει ότι η Ευρώπη θα εξέλθει ισχυρότερη και ανθεκτικότερη από την κρίση, θέτοντας τις οικονομίες μας σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το NextGenerationEU ανταποκρίνεται στις πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε ως Ένωση, κυρίως τη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Τα έσοδα που προκύπτουν από τους νέους ιδίους πόρους θα συμβάλουν στην αποπληρωμή της χρηματοδότησης του NextGenerationEU.

Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020 αναφέρεται ότι τα επόμενα χρόνια η Ένωση «θα εργαστεί για τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων και την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων»³. Στην επακόλουθη διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020⁴, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή συμφώνησαν ότι «η αποπληρωμή του κεφαλαίου των δανείων αυτών που πρόκειται να χρησιμοποιούνται για δαπάνες στο πλαίσιο του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (NextGenerationEU) και των σχετικών οφειλόμενων τόκων θα πρέπει να χρηματοδοτείται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, μεταξύ άλλων με επαρκή έσοδα από νέους ιδίους πόρους που θα εισαχθούν μετά το 2021»⁵. Επιπλέον, τα τρία θεσμικά όργανα αναγνωρίζουν τη σημασία του πλαισίου του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δηλώνουν ότι οι δαπάνες από τον προϋπολογισμό της Ένωσης που σχετίζονται με την αποπληρωμή του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αδικαιολόγητη μείωση των δαπανών προγραμμάτων ή των επενδυτικών μέσων στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Επιπλέον, επισημαίνουν ότι είναι επίσης θεμιτό να

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 23).

² Όλα τα ποσά στο παρόν έγγραφο είναι σε τιμές 2018, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

³ Σημείο 145 των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (17-21 Ιουλίου 2020).

⁴ Διοργανική συμφωνία, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 28).

⁵ Το σημείο Δ της διοργανικής συμφωνίας προβλέπει ότι «η αποπληρωμή του κεφαλαίου των δανείων αυτών που πρόκειται να χρησιμοποιούνται για δαπάνες στο πλαίσιο του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των σχετικών οφειλόμενων τόκων θα πρέπει να χρηματοδοτείται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, μεταξύ άλλων με επαρκή έσοδα από νέους ιδίους πόρους που θα εισαχθούν μετά το 2021. Όλες οι σχετικές υποχρεώσεις θα εξοφληθούν ολσχερώς έως τις 31 Δεκεμβρίου 2058».

μετριαστούν οι αυξήσεις του ιδίου πόρου βάσει του ΑΕΕ για τα κράτη μέλη⁶. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να προτείνει νέους ιδίους πόρους το 2021 με σκοπό τη θέσπισή τους το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2023⁷.

2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

2.1. Μια δέσμη νέων ιδίων πόρων

Η Επιτροπή προτείνει την περαιτέρω ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων πολιτικής της ΕΕ στο σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών και ο μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα αποτελούν ενωσιακού επιπέδου μέσα που εξυπηρετούν τον κοινό στόχο της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με το μικρότερο δυνατό κόστος, με τον καθορισμό ανώτατων ορίων εκπομπών και με την παροχή μηνύματος σχετικά με την τιμή των ανθρακούχων εκπομπών. Η ιστορική συμφωνία του συμπεριληπτικού πλαισίου των ΟΟΣΑ/G20 για τη διάβρωση της βάσης και τη μετατόπιση των κερδών (BEPS), της 8ης Οκτωβρίου 2021, σχετικά με μια «λύση δύο πυλώνων για την αντιμετώπιση των φορολογικών προκλήσεων που προκύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας»⁸, αφορά 137 χώρες και περιοχές δικαιοδοσίας οι οποίες αντιπροσωπεύουν πάνω από το 90 % του παγκόσμιου ΑΕΠ. Ο «πρώτος πυλώνας» της εν λόγω συμφωνίας θα ανακατανείμει μερίδιο των κερδών των μεγαλύτερων και πλέον κερδοφόρων πολυεθνικών επιχειρήσεων του κόσμου στις συμμετέχουσες χώρες παγκοσμίως, διασφαλίζοντας ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις καταβάλλουν δίκαιο μερίδιο φόρου οπουδήποτε και αν δραστηριοποιούνται και παράγουν κέρδη. Οι πρωτοβουλίες αυτές απαιτούν την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ και, ως εκ τούτου, αποτελούν κατάλληλη βάση για τους ιδίους πόρους της ΕΕ.

Η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση της απόφασης για τους ιδίους πόρους⁹, ώστε μέρος των εσόδων που προκύπτουν από τις νομοθετικές προτάσεις που υποβλήθηκαν στις 14 Ιουλίου 2021 σχετικά με έναν μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα¹⁰ και την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών¹¹ να περιέλθουν στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Επιπλέον, βασιζόμενη στην ιστορική συμφωνία του συμπεριληπτικού πλαισίου των ΟΟΣΑ/G20 για τη διάβρωση της βάσης και τη μετατόπιση των κερδών, η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση νέου ιδίου πόρου βάσει ενός μεριδίου των υπολειπόμενων κερδών των μεγαλύτερων και πλέον κερδοφόρων πολυεθνικών επιχειρήσεων που θα ανακατανεμηθούν στα κράτη μέλη της ΕΕ. Ο εν λόγω ίδιος πόρος θα εισαχθεί μόλις τεθούν σε ισχύ και εφαρμοστούν αποτελεσματικά τόσο η πολυμερής σύμβαση που

⁶ Προοίμιο, σημείο Ε της διοργανικής συμφωνίας.

⁷ Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021 [COM(2020) 690 final].

⁸ Δήλωση για μια λύση δύο πυλώνων για την αντιμετώπιση των φορολογικών προκλήσεων που προκύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας, σχέδιο των ΟΟΣΑ/G20 για τη διάβρωση της βάσης και τη μετατόπιση των κερδών, 8 Οκτωβρίου 2021.

⁹ Απόφαση (ΕΥ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 424 της 15.12.2020, σ. 1).

¹⁰ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα [COM(2021) 564 final].

¹¹ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης, της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, και του κανονισμού (ΕΕ) 2015/757 [COM(2021) 551 final].

αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης από το συμπεριληπτικό πλαίσιο για τη διάβρωση της βάσης και τη μετατόπιση των κερδών, όσο και η σχετική οδηγία της ΕΕ. Η εισαγωγή όλων των νέων ιδίων πόρων θα απαιτήσει την έγκριση των σχετικών τομεακών προτάσεων.

Η Επιτροπή προτείνει το 25 % των εσόδων που προέρχονται από την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ να καταστούν ίδιος πόρος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η Επιτροπή έχει προτείνει μια ευρεία δέσμη νομοθετικών μέτρων για την περαιτέρω μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030, με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Ειδικότερα, αυτή περιλαμβάνει την ενίσχυση του υφιστάμενου συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ)¹² και την επέκτασή του στον τομέα της ναυτιλίας, την αύξηση του πλειστηριασμού δικαιωμάτων εκπομπών του κλάδου των αερομεταφορών και τη θέσπιση νέου συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών για τα κτίρια και τις οδικές μεταφορές. Ενώ τα έσοδα από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπών στο πλαίσιο του ισχύοντος συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ περιέρχονται σε μεγάλο βαθμό στους εθνικούς προϋπολογισμούς, η Επιτροπή προτείνει, στο μέλλον, μέρος των εσόδων από την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ να διοχετεύεται στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Θα περιλαμβάνονται επίσης τα έσοδα από τα δικαιώματα που διατίθενται για πλειστηριασμό, τα οποία όμως τα κράτη μέλη επέλεξαν να μην θέσουν σε πλειστηριασμό, χρησιμοποιώντας την ευελιξία που εμπεριέχεται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ¹³. Τα δικαιώματα που τίθενται σε πλειστηριασμό από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τη χρηματοδότηση του Ταμείου Καινοτομίας και την αρχική χρηματοδότηση του Ταμείου Εκσυγχρονισμού εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ιδίου πόρου. Τα έσοδα για τον προϋπολογισμό της ΕΕ εκτιμώνται σε περίπου 9 δισ. EUR ετησίως για την περίοδο 2023-2030, μέρος των οποίων θα καταστήσει δυνατή τη χρηματοδότηση του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα.

Επιπλέον, η Επιτροπή προτείνει έναν προσωρινό μηχανισμό αλληλέγγυας προσαρμογής για τη διασφάλιση της δίκαιης συνεισφοράς του ιδίου πόρου βάσει της εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών από όλα τα κράτη μέλη. Ειδικότερα, έως το 2030, θα ισχύει ανώτατο και κατώτατο όριο για τη συνεισφορά του ιδίου πόρου εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ, σε σχέση με την κλίμακα του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί η δυσανάλογη συνεισφορά ορισμένων κρατών μελών στον προϋπολογισμό της ΕΕ σε σύγκριση με το μέγεθος της οικονομίας τους, κατά την περίοδο μετάβασης σε πιο βιώσιμες οικονομίες και κοινωνίες, και θα διασφαλιστεί η δίκαιη συνεισφορά όλων.

Η Επιτροπή προτείνει το 75 % των εσόδων που προέρχονται από μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα να καταστούν ίδιος πόρος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Κύριος στόχος του μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα είναι η στήριξη της μείωσης των παγκόσμιων ανθρακούχων εκπομπών, μέσω της αντιμετώπισης του κινδύνου διαρροής άνθρακα. Στο πλαίσιο του μηχανισμού, οι διασαφιστές θα πρέπει να αποκτήσουν επαρκή ποσότητα πιστοποιητικών για την κάλυψη των εκπομπών των εισαγόμενων εμπορευμάτων τους. Σύμφωνα με την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα, τα κράτη

¹² Οδηγία 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της ΕΕ.

¹³ Η παρέκκλιση για την παροχή δωρεάν δικαιωμάτων εκπομπών στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η ακύρωση δικαιωμάτων βάσει του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών, οι πρόσθετες διακριτικές μεταβιβάσεις στο Ταμείο Εκσυγχρονισμού.

μέλη θα είναι υπεύθυνα για την είσπραξη των εσόδων που προκύπτουν από την πώληση πιστοποιητικών του μηχανισμού συννομιακής προσαρμογής άνθρακα. Τα έσοδα για τον προϋπολογισμό της ΕΕ εκτιμώνται σε περίπου 0,5 δισ. EUR ετησίως για την περίοδο 2023-2030¹⁴.

Η Επιτροπή προτείνει ίδιο πόρο ισοδύναμο με το 15 % του μεριδίου των υπολειπόμενων κερδών των μεγαλύτερων και πλέον κερδοφόρων πολυεθνικών επιχειρήσεων που ανακατανέμονται στα κράτη μέλη της ΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας για τη μεταρρύθμιση του διεθνούς φορολογικού πλαισίου. Στις 8 Οκτωβρίου 2021, 137 χώρες που είναι μέλη του συμπεριληπτικού πλαισίου των ΟΟΣΑ/G20 για τη διάβρωση της βάσης και τη μετατόπιση των κερδών κατέληξαν σε συμφωνία για μια λύση δύο πυλώνων για την ανακατανομή των κερδών των πολυεθνικών επιχειρήσεων και για έναν αποτελεσματικό παγκόσμιο ελάχιστο φορολογικό συντελεστή. Ο «πρώτος πυλώνας» της συμφωνίας προβλέπει την ανακατανομή μεριδίου των υπολειπόμενων κερδών των μεγαλύτερων και πλέον κερδοφόρων πολυεθνικών επιχειρήσεων στις περιοχές δικαιοδοσίας της τελικής αγοράς όπου χρησιμοποιούνται ή καταναλώνονται τα αγαθά ή οι υπηρεσίες. Οι πρακτικές πτυχές εφαρμογής της συμφωνίας βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της οριστικοποίησης. Στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2022, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να υποβάλει πρόταση οδηγίας για την εφαρμογή της συμφωνίας σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ και με τις απαιτήσεις της ενιαίας αγοράς. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής για τους ιδίους πόρους, τα κράτη μέλη θα παρέχουν εθνική συνεισφορά στον προϋπολογισμό της ΕΕ με βάση το μερίδιο των φορολογητέων κερδών των πολυεθνικών επιχειρήσεων που ανακατανέμονται σε κάθε κράτος μέλος στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα. Εν αναμονή της οριστικοποίησης της συμφωνίας, τα έσοδα για τον προϋπολογισμό της ΕΕ θα μπορούσαν να ανέλθουν σε 2,5 έως 4 δισ. EUR ετησίως¹⁵.

2.2. Τροποποίηση του κανονισμού για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2021-2027

Η αποπληρωμή του NextGenerationEU θα ακολουθήσει ένα σταθερό και προβλέψιμο προφίλ μείωσης των υποχρεώσεων, μέσω κατάλληλων διατάξεων στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Μια σταθερή ροή εσόδων από νέους ιδίους πόρους θα διασφάλιζε την προβλεψιμότητα και τη σταθερότητα της αποπληρωμής. Για να αποτυπωθεί ο τρόπος με τον οποίο τα έσοδα από τους νέους ιδίους πόρους μπορούν να καταστήσουν δυνατή την αποπληρωμή του NextGenerationEU¹⁶, η Επιτροπή προτείνει έναν μηχανισμό αυτόματης προσαρμογής των ανώτατων ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου¹⁷ με βάση τα εισπραχθέντα ποσά των νέων ιδίων πόρων¹⁸.

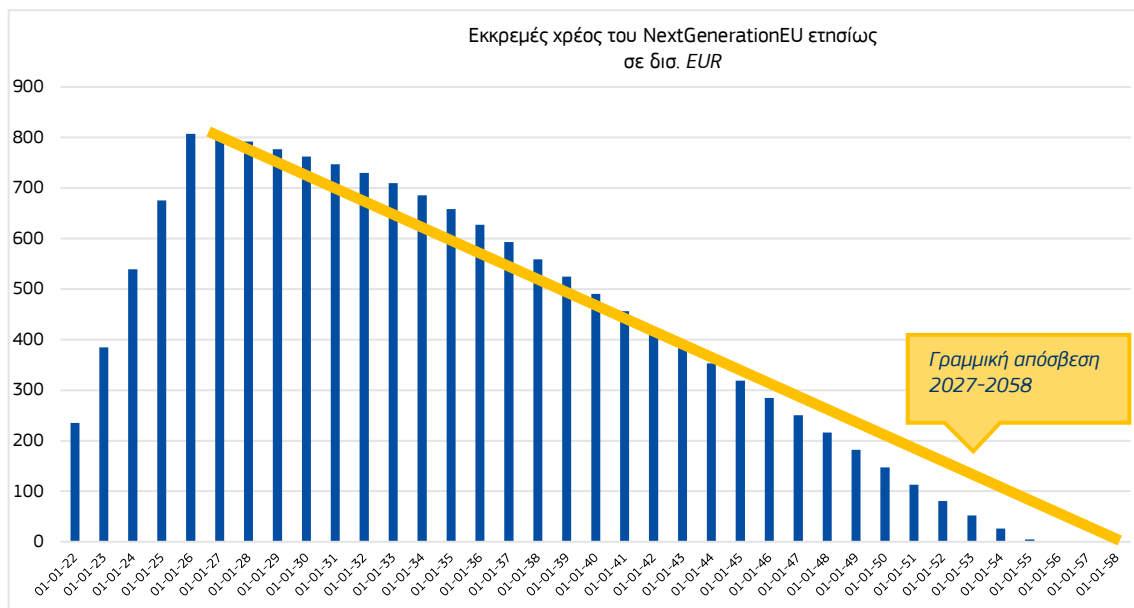
¹⁴ Ο μηχανισμός συννομιακής προσαρμογής άνθρακα δεν αναμένεται να παράγει έσοδα κατά τη μεταβατική περίοδο από το 2023 έως το 2025, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [XXX] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού συννομιακής προσαρμογής άνθρακα.

¹⁵ Προς το παρόν δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ακριβέστερο ποσό, δεδομένου ότι οι συζητήσεις σχετικά με ορισμένες τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας του πρώτου πυλώνα των ΟΟΣΑ/G20 βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη. Το εύρος που παρέχεται βασίζεται σε μια σειρά γενικών παραδοχών και δεν μπορεί να προσδιοριστεί περαιτέρω λόγω ζητημάτων περιορισμού των δεδομένων όσον αφορά τις πιθανές εταιρείες που ενδέχεται τελικά να συμβάλουν στην ανακατανομή των φορολογικών δικαιωμάτων βάσει της συμφωνίας.

¹⁶ Σύμφωνα με το σημείο 150 των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (17-21 Ιουλίου 2020), στο οποίο αναφέρεται ότι «τα έσοδα από τους νέους ιδίους πόρους που θα καθιερωθούν μετά το 2021 θα χρησιμοποιηθούν για την πρόωρη εξόφληση δανείων στο πλαίσιο του NextGenerationEU. Η Επιτροπή καλείται να προτείνει αναθεώρηση του ΠΔΠ για τον σκοπό αυτό σε εύθετο χρόνο».

¹⁷ Όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (ΕΕ L 4331 της 22.12.2020, σ. 11).

Γράφημα 1 – Προγραμματισμένη μείωση των υποχρεώσεων στο πλαίσιο του NextGenerationEU



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ποσά σε τρέχουσες τιμές.

Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για ένα Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα¹⁹ με σκοπό την προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών από την πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση που προκύπτει από τη θέσπιση ενός νέου συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών στην ΕΕ για τα κτίρια και τις οδικές μεταφορές. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο του Ταμείου είναι ανάλογο με τα ποσά που αντιστοιχούν κατ' αρχήν στο 25 % περίπου των αναμενόμενων εσόδων από τη συμπερίληψη των κτιρίων και των οδικών μεταφορών στο πεδίο εφαρμογής της εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ. Οι εν λόγω πρόσθετες δαπάνες δεν προβλέπονταν στην αρχική πρόταση της Επιτροπής για ένα νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή προτείνει να συμπεριληφθεί αύξηση του τομέα 3 και, αντίστοιχα, του ανώτατου ορίου των πληρωμών, στη στοχευμένη τροποποίηση του κανονισμού για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, ώστε να καλυφθούν οι πρόσθετες δαπάνες για το Ταμείο για την περίοδο 2025-2027.

Σημαντικό πλεονέκτημα της χρήσης του προϋπολογισμού της ΕΕ για την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων του νέου συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών είναι ότι το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα θα βασίζεται στις διατάξεις ελέγχου που ισχύουν ήδη για τον γενικό προϋπολογισμό. Θα τελεί υπό την εποπτεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου, θα πρέπει να χορηγεί απαλλαγή στην Επιτροπή για τη λειτουργία του. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλίζεται η λογοδοσία όσον αφορά τις δαπάνες και θα παρέχονται διασφαλίσεις σχετικά με την ποιότητα των δαπανών του Ταμείου.

¹⁸ Το ανώτατο όριο του μηχανισμού αυτόματης προσαρμογής ανέρχεται σε 15 δισ. EUR (σε τιμές 2018), ποσό που αντιστοιχεί σε ετήσιο μέσο όρο 17,4 δισ. EUR (σε τρέχουσες τιμές) για την περίοδο 2024-2027. Τα ποσά που απαιτούνται για την αποπληρωμή του NextGenerationEU μετά το 2027 θα εξαρτηθούν από το πραγματικό ποσό δανεισμού για τη χρηματοδότηση της μη επιστρεπτέας στήριξης, καθώς και από τυχόν αποπληρωμή του εν λόγω δανεισμού που πραγματοποιείται στο τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

¹⁹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα [COM(2021) 568 final].

3. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Η διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020 προβλέπει ότι τα θεσμικά όργανα θα λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να διευκολύνουν την ταχεία έγκριση του πλαισίου για τους νέους ιδίους πόρους. Το Συμβούλιο δεσμεύτηκε να συζητήσει την πρώτη δέσμη νέων ιδίων πόρων έως την 1η Ιουλίου 2022 ενόψει της θέσπισής τους έως την 1η Ιανουαρίου 2023. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τη δέσμευση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο της διοργανικής συμφωνίας και την ανάγκη υποβολής επαρκούς ποσού νέων ιδίων πόρων για την αποπληρωμή του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για δεύτερη δέσμη νέων ιδίων πόρων έως το τέλος του 2023.**

Στο πλαίσιο αυτό, όπως επαναλαμβάνεται στην «Ανακοίνωση σχετικά με τη φορολογία των επιχειρήσεων για τον 21ο αιώνα»²⁰ του Μαΐου 2021, η Επιτροπή θα προτείνει πρόσθετους νέους ιδίους πόρους, οι οποίοι θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και ίδιο πόρο που συνδέεται με τον εταιρικό τομέα. Αυτή η δεύτερη δέσμη μέτρων θα βασιστεί στην πρόταση «Επιχειρήσεις στην Ευρώπη: Πλαίσιο για τη φορολογία εισοδήματος (BEFIT)» η οποία προβλέπεται για το 2023.

Η ταχεία επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις προτάσεις για την τροποποίηση της απόφασης για τους ιδίους πόρους και του κανονισμού για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2021-2027, καθώς και η ταχεία έγκριση από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες, της τροποποιημένης απόφασης για τους ιδίους πόρους, θα παράσχουν στην Ένωση τα μέσα για να επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους της —μια κλιματικά ουδέτερη, ψηφιακή, δίκαιη, συμπεριληπτική και ανθεκτική κοινωνία για όλους τους Ευρωπαίους.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί συνεχώς τη διαδικασία έγκρισης με σκοπό τη διασφάλιση επαρκών ποσών για την αποπληρωμή του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

²⁰ COM(2021) 251 final.